

Lyme May 2014

Worldwide Lyme Disease Awareness Protest

Borrelioosin historiaa

Borrelioosi on vanha kansantauti, jota on Suomessa esiintynyt tiettävästi ainakin yli sadan vuoden ajan. Esimerkiksi kirjailija Aleksis Kiven on arveltu kuolleen vuonna 1872 borrelioosiin vain 38 vuotiaana. Sairautta lienee kuitenkin esiintynyt maailmalla tuhansia vuosia, sillä esimerkiksi vanhoissa kalliomaalauksissa on kuvattu oireita kuten kasvohalvausta.

Borrelioosin nykyajan historian katsotaan alkaneen vuonna 1975, jolloin amerikkalaiset kotiäidit kiinnittivät huomiota epidemian tavoin esiintyviin outoihin oireisiin Old Lymen kaupungissa Connecticutin osavaltiossa. Asukkaat lapsista aikuisiin kärsivät oudoista päänsäryistä ja nivelturvouksista, joita oli edeltänyt punkin purema ja ren-gasmainen ihomuutos.

Myöhemmin 1980-luvun alussa Willy Burgdorfer löysi spirokeettamainen bakteerin, joka aiheutti borrelioosin, ja bakteeri nimettiin hänen mukaansa; Borrelia burgdorferi.

Borrelioosi, harvinainen sairaus?

Harvoin tunnistetaan

Harvoin mediat ovat kiinnostuneita

Harvoin lääkärit tietävät borrelioosista tarpeeksi

Harvoin poliitikot ottavat vakavasti

Harvoin diagnosoidaan oikein ja hoidetaan riittävästi

Harva sairaus on yhtä yleinen ja niin vähän tunnettu

Harvoin potilasoikeudet ovat niin laiminlyötyjä kuin borrelioosia sairastavilla

Harvoin tutkimukset ovat yhtä jyrkästi kiisteltyjä kuin borrelioosissa

Harvoin mainitaan ettemme todellakaan ole harvinaisia

Borrelioosista käytetään useita nimityksiä

Yleisimmin käytettyjä ovat

- Lyme Borreliosis (LB)
- Lyme Disease (LD)

Suomessa käytetään

- borrelioosi
- Lymen tauti
- Lymen borrelioosi

Borrelioosi on kiistanalainen sairaus

Lääkärit ja tutkijat ympäri maailmaa ovat jakautuneet pääasiassa kahtia, mutta erilaisia variaatioita näiden kahden väliltä löytyy useita:

- IDSA, jonka mukaan tauti on harvoin tarttuva, helposti parannettavissa ja aiheuttaa harvoin kroonisia hermostollisia vaurioita.
- ILADS, joka on taudista täysin eri mieltä.

IDSan kanta borrelioosista on ollut hallitseva sekä USAssa että suuressa osassa koko maailmaa. ILADSin lääkäreiden kantaa puolestaan tukevat sadat tuhannet potilaat.

IDSA The Infectious Diseases Society of America (Amerikan infektiotautien järjestö)

ILADS The International Lyme And Associated Diseases Society (Kansainvälinen borrelioosin ja oheisinfektioiden järjestö)

Connecticut Attorney General's Office
Press Release
Attorney General's Investigation Reveals Flawed Lyme Disease Guideline Process, IDSA Agrees To Reassess Guidelines,
Install Independent Arbitrator
May 1, 2008

Borrelioosi on maailmanlaajuinen epidemia

Terveydenhuollon asiantuntijat arvioivat, että pelkästään Amerikassa sairastuu jo nyt 300 000 ihmistä vuosittain borrelioosiin.

Ilmastonmuutos saattaa olla osasyynä tautitapausten kasvuun ja asiat voivat pahentua tulevina vuosikymmeninä, sanovat tutkijat Nicholas Ogdenin johdolla (Public Health Agency of Canada Saint-Hyacinthe, Quebec).

Tutkijaryhmän käyttämä ilmastosimulaatio osoitti, että lämpimämmät olosuhteet vastasivat punkkien levinneisyysalueita, jotka olivat laajentuneet yhä pohjoisemmaksi vuosina 1971–2010. Lämpötilan noustessa puutiaisten eloonjäämisaste nousee etenkin toukkien osalta, kirjoittajat raportoivat 14.3.2014 Environmental Health Perspectives -lehdessä.

Ilmastoennusteet v. 2070 asti viittaavat siihen, että puutiaiset jatkavat leviämistä yhä pohjoisemmaksi koleiden alueiden muuttuessa leudommiksi. Tutkimus antaa esimakua siitä, miten ilmastonmuutos voi tulevaisuudessa vaikuttaa borrelioosiin ja muiden tartuntatautien leviämiseen, kirjoittajat sanovat.

www.borrelioosi.net

Vaikea sairaus

Krooninen borrelioosi on vaikea sairaus, jota on vaikea diagnosoida ja hoitaa.

Borrelioosi on yksilöllinen sairaus.

Kaikki eivät sairastu vakavasti.

Tauti voi olla monioireinen ja vaikea, mutta se voi olla myös vähäoireinen ja lievä.

Borrelioosi voi kroonistua.

Suuri matkija

Borrelioosi on yksi kiistellyimmistä aikamme tautiepidemioista. Tauti on peräisin punkin (puutiaisen) pureman välityksellä saadusta bakteerista ja tauti voi pysyä piilossa, matkia sairauksia kuten MS-tauti, ALS, ADHD ja muita neurologisia sairauksia. Tästä syystä johtuen sitä kutsutaan usein "suureksi matkijaksi". Epidemia kasvaa – uusia tapauksia esiintyy vuosittain kymmenen kertaa enemmän kuin esimerkiksi yhteensä AIDSia ja Länsi-Niilin virusta.

Borrelioosiin sairastuu vuosittain tuhansia Suomessakin

Yleisesti lääkäreiden arvioiden mukaan uusia tartuntoja esiintyy vuosittain noin 4 000–5 000.

Eräiden lääkäreiden mukaan tartuntoja olisi jopa 9 000–11 000 vuodessa.

Borrelioosiin ei ole olemassa rokotetta

Borrelioosin tilastointi

Suomessa tartuntatautitilastoon päätyvät vain laboratoriotestein varmennetut tapaukset. Todellinen sairastuneiden lukumäärä on huomattavasti suurempi.

Borrelioosi ei kuulu lakisääteisesti ilmoitettaviin sairauksiin.

Tilastojen lukemat painottuvat myöhäisborrelioosin suuntaan, sillä varhaisvaiheessa testejä ei useinkaan tarvita.

Kiistely jatkuu

Borrelioosin kroonistumisesta, hoidoista sekä diagnosoinnista on kiistelty maailmanlaajuisesti jo yli 30 vuotta.

Tilanteesta kärsivät eniten potilaat.

Huolehdi ennaltaehkäisystä, jotta et sairastuisi!